

FORMY OCHRONY PRZYRODY WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE GMINY ŁOMIANKI:

Kampinoski Park Narodowy

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16.01.1959 r. w sprawie utworzenia Kampinoskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 17, poz. 91 z późn. zm), rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25.09.1997 r. w sprawie Kampinoskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 132, poz. 876)

OPIS

Południowo-zachodni fragment gminy Łomianki położony jest w granicach KPN (powierzchnia Parku w gminie Łomianki wynosi 5,63 km²). Pozostała część gminy znajduje się w otulinie KPN (granica otuliny w rejonie Łomianek, biegnie północno-wschodnią granicą rzeki Wisły).

Kampinoski Park Narodowy jest fragmentem dawnej Puszczy Kampinoskiej. Całkowita powierzchnia KPN wynosi 38.544,33 ha. Obszar parku stanowi zespół zróżnicowanych siedlisk i zbiorowisk roślinnych, które tworzą unikalną, mozaikę kontrastowych krajobrazów bagiennych i wydm. Na terenie parku występują liczne gatunki zwierząt i roślin (w tym gatunki rzadkie lub zagrożone). Jest to obiekt o wartościach przyrodniczych i krajobrazowych unikalnych w skali europejskiej, który został uznany za Światowy Rezerwat Biosfery.

Bory sosnowe występują na ok. 40 % powierzchni leśnych. Pozostałe tereny zajmują liściaste zbiorowiska grądowe i świetliste dąbrowy, a także bagienne olszyny i pozostałości lasów łęgowych. Stosunkowo niewielkie tereny zajmuje zielna i mszysta roślinność torfowiskowa. Flora Kampinoskiego Parku Narodowego liczy prawie 1000 gatunków roślin naczyniowych. Występuje tu wiele rzadkich roślin, np.: chamedafne północna, gnidosz królewski, kosaciec syberyjski, lilia złotogłów, orlik pospolity, pełnik europejski, podkolan biały, wawrzynek wilczelyko. Wielką osobliwość dendrologiczną stanowi występująca na terenie KPN brzoza czarna. Z bogatej fauny parku należy wymienić: losia, bobra, wydrę, borsuka, dziką, kunę leśną i rysia, okresowo pojawiającego się wilka, a także orlika, puchacza, bociana czarnego, żurawia i czaple siwą. Z gadów żyją tu: żmija zygzakowata, zaskroniec, gniewosz, padalec oraz jaszczurki zwinka i żyworodna. Spotkać tu można także wszystkie płazy typowe dla Niżu Polskiego. Na terenie KPN wydzielono ok. 20 rezerwatów ścisłych (charakterystyczne zbiorowiska lub siedliska unikatowych i chronionych roślin, tereny, na których zlokalizowane są pomniki przyrody, obszary będące ostoją puszczańskich zwierząt, stanowiące kolonie łęgowe ptactwa lub inne obszary o zróżnicowanych elementach geomorfologicznych i cennych walorach przyrodniczo-krajobrazowych).

Oprócz walorów przyrodniczych, krajobrazowych i historycznych pełni funkcje klimatotwórcze, dydaktyczne, naukowe i turystyczne i wypoczynkowe.

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13.02.2007 r. w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 42 z 2007 r., poz. 870), które było poprzedzone rozporządzeniem Wojewody Warszawskiego z dnia 29.08.1997 r. w sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu na terenie województwa warszawskiego (Dz. Urz. Woj. Warsz. Nr 43 z 1997 r., poz. 149, z późn. zm.).

OPIS

Fragment WOChK położony w gminie Łomianki obejmuje większą część terenów gminy, z wyłączeniem obszarów intensywnej zabudowy (miasta Łomianki, części Kiełpina, części Dziakanowa Leśnego i niewielkiego fragmentu Łomianek Dolnych). Obszar o zróżnicowanym zagospodarowaniu i wyróżniających się krajobrazowo ekosystemach powiązanych z krajowym systemem obszarów chronionych.

Rezerwat przyrody „Jezioro Kiełpińskie” – Nr w rejestrze WKP 105

Podstawa prawna:

Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 1.07.1988 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Mon. Pi. Nr 21 z 1988 r., poz. 193)

OPIS

Obszar starorzecza Wisły wraz z przyległymi do niego terenami – pas o szerokości 50 m od brzegów jeziora, o łącznej powierzchni 20,54 ha, z charakterystyczną fauną i florą.

Rezerwat przyrody „Ławice Kiełpińskie” – Nr w rejestrze WKP 164

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23.12.1998 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. U. Nr 166 z 1998 r., poz. 1224).

OPIS

Wyspy, piaszczyste łachy oraz wody płynące rzeki Wisły o łącznej powierzchni 803,00ha położone w gminach Łomianki, Warszawa-Białoleka i Jabłonna. Fragment położony w gminie Łomianki o powierzchni 327,07 ha. Są to zagrożone antropopresją tereny, o wartościach przyrodniczych rangi europejskiej. Na wyspach i piaszczystych ławicach występują ostoje lęgowe rzadkich i ginących gatunków ptaków występujących na obszarze rzeki Wisły. Szczególnie cenna jest awifauna z licznie występującymi gatunkami z rzędu siewkowatych - mew, rybitw i siewczek (wśród nich trzy gatunki umieszczone w „Polskiej czerwonej księdze zwierząt”). Prowadzi tędy również szlak sezonowych migracji ptactwa wodno-błotnego, w tym rzadkich gatunków brodziec, biegusów i kulików.

DOLINA ŚRODKOWEJ WISŁY - obszar specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000

Podstawa prawna:

Zarządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 229 z 2004 r., poz. 2313)

OPIS

Obszar obejmuje tereny położone w województwie mazowieckim na terenie szeregu gmin (w tym m.in. gminy Łomianki), dzielnic m.st. Warszawy oraz gmin w województwie lubelskim. Całkowita powierzchnia obszaru 28061,3 ha (w tym w gminie Łomianki 633,8 ha).

Jest to długi, zachowujący naturalny charakter rzeki roztokowej, odcinek Wisły pomiędzy Dęblinem a Płockiem, z licznymi wyspami (od łach piaszczystych po dobrze uformowane wyspy porośnięte roślinnością zielną). Największe z wysp są porośnięte zaroślami wierzbowymi i topolowymi. Brzegi rzeki wraz z terasą zalewową zajmują intensywnie eksploatowane zarośla wikliny, łąki i pastwiska. Pozostały tu również fragmenty dawnych lasów lęgowych. Obszar stanowi ostoję ptasią o randze europejskiej. Na obszarze występują co najmniej 22 gatunki ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 9 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Jest to bardzo ważna ostoja ptaków wodno-błotnych (gniazduje 40-50 gatunków). Na obszarze występują m.in.: brodziec piskliwy, krwawodziób, mewa czarnogłowa, mewa pospolita, ostrogojad (PCK), płaskonos, podgorzałka (PCK), podróżniczek (PCK), rybitwa białoczelna (PCK), rybitwa rzeczna, sieweczka obroźna (PCK), sieweczka rzeczna (PCK), śmieszka, zimorodek, bocian czarny, czajka, rycyk, czapla siwa, krzyżówka, gągoł i bielczek. Obszar ważny również pod względem szlaków wędrowkowych i zimowania ptactwa. Fragment części obszaru zlokalizowanego na terenie gminy Łomianki objęty jest również ochroną rezerwatową – rezerwat przyrody „Ławice Kiełpińskie”

PUSZCZA KAMPINOSKA - obszar specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 i specjalny obszar ochrony siedlisk NATURA 2000, których granice całkowicie się pokrywają

Podstawa prawna:

Zarządzenie Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 229 z 2004 r., poz. 2313)

+ Projektowany, zgodnie z art. 33, ust. 2 ustawy z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92 z 2004 r., poz. 880, z późn. zm.)

OPIS

Obszar położony w województwie mazowieckim, na terenie gmin Czosnów, Leoncin, Brochów, Izabelin, Kampinos, Leszno, Łomianki, Bielany, i Stare Babice. Całkowita powierzchnia obszaru 37469,7 ha (w tym w gminie Łomianki 558,2 ha), obejmujący większość terenu Kampinoskiego Parku Narodowego i stanowiący część Rezerwatu Biosfery „Puszcza Kampinowska”.

Obszar kompleksu leśnego Puszczy Kampinoskiej, położony na Nizinie Środkowomazowieckiej w bliskim sąsiedztwie aglomeracji warszawskiej, obejmujący terasy zalewowe i nadzalewowe Wisły oraz fragment Równiny Błońskiej. Krajobraz tego terenu został ukształtowany ponad 12 tysięcy lat temu, gdy płynące z południa rzeki napotkały czoło ustępującego lądolodu skandynawskiego i skierowały się wzdłuż niego ku zachodowi, złożąc szerokie na ok. 18 km koryto. Właściwy taras Puszczy Kampinoskiej zbudowany jest z piasków i żwirów rzecznych. Pod koniec epoki lodowcowej na łachach Prawisły rozwinęły się procesy eoliczne, tworząc wydmy, które sięgają do 30 m wysokości względnej i prezentują różne formy morfologiczne: łuki, parabole, wały, grzędy i zespoły wydymowe, przypominające do złudzenia mini łańcuchy górskie. Około 12,5 tysiąca lat temu wydmy zostały utrwalone roślinnością i stanowią dziś na powierzchni blisko 20 tysięcy ha unikatowy na skalę europejską twór przyrodniczy. Pasy bagienne zajmują tereny dawnego koryta Prawisły. Wzdłuż nich ciągną się równoleżnikowo pasy wydym. Ok. 70% powierzchni zajmują lasy. Na pasach wydymowych dominują drzewostany sosnowe z domieszką gatunków liściastych, głównie dębów. Strone pld. i wsch. zbocza wydym (wznoszących się miejscami do 30 m) porastają dąbrowy świetliste i grądy. Pasy bagienne, obecnie częściowo osuszone, pokrywają szuwały, turzycowiska, łąki i lasy liściaste, tworzące zespoły olszowe, lęgowe i grądowe. Głównym ciekim wodnym obszaru jest rzeka Łasica z systemem kanałów.

Obszar stanowi ostoję ptasią o randze europejskiej. Występuje tu ponad 150 gatunków ptaków, w tym ponad 43 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 3 gatunki z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Na obszarze występują m.in.: dzierzba rudogłowa (PCK), bocian czarny, sowa błotna (PCK), świerszczak, trzmiełojad, bączek (PCK), kropiatka, lelek, muchołówka mała, bocian biały, derkacz, gąsiorek, lerka i srokosz.

Obszar ma duże znaczenia dla zachowania bioróżnorodności w centralnej Polsce. Zidentyfikowano tu 14 typów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, z priorytetowymi lasami lęgowymi i ponad 10 gatunków z załącznika II tej Dyrektywy. Bardzo bogata jest flora Puszczy Kampinoskiej. Występuje tu ponad 100 gatunków mchów, 150 gatunków porostów oraz około 1250 gatunków roślin naczyniowych, w tym relikty postglacjalne, gatunki pontyjskie oraz endemit Polski - brzoza czarna. Spośród roślin naczyniowych występuje tu 69 gatunków ściśle chronionych. Dobrze poznana fauna Puszczy szacowana jest na ok. 16000 gatunków. Wśród bezkręgowców opisano m.in. 180 gatunków pszczołowych, 172 gatunków biegaczowych, 30 gatunków komarów. Wśród kręgowców występuje: 13 gatunków płazów, 6 gatunków gadów, 50 gatunków ssaków, w tym trzy po udanej reintrodukcji: łoś (w 1951 r.), bóbr (1980 r.) i ryś (1992 r.).

Pomniki przyrody

Podstawa prawna:

Orzeczenia Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy Nr 881-887 z dnia 1985 r. z dnia 12.09.1985 r. o uznaniu za pomnik przyrody

Nr w rej. WKP	Lokalizacja	Pomnik przyrody
1025	Aleja Lip	aleja 43 lip drobnolistnych
1026	posesja prywatna: Łomianki, ul. Dolna 10	1 dąb szypułkowy
1027	Dąbrowa, działka rolna w rejonie ul. Zachodniej i ul. Sierakowskiej	1 dąb szypułkowy
1028	ul. Partyzantów - odcinek od ul. Konwaliowej do ul. Kwiatowej	aleja 27 dębów szypułkowych
1029	posesja prywatna: Łomianki, ul. Wesoła 8	1 dąb szypułkowy
1030	teren zalewowy pomiędzy wałem przeciwpowodziowym i Wisłą	16 topoli czarnych 2 topole kanadyjskie
1031	Łomianki Dolne w rejonie jez. Fabrycznego	1 topola kanadyjska